

In deze infofiche

We gaan in deze infofiche dieper in rond risico's en gevaren. We spelen we met de grens van wat wel en niet kan. Wat betekent avontuurlijkheid?

- De Analyse
 - Avontuurlijkheid is...
 - Avontuurlijk en intens spelen
 - Maar hou ook rekening met
- De oplossing
 - Aansprakelijkheid
 - De verplichte en aanvullende verzekering
 - Tot slot
- Meer weten?

De analyse

Avontuurlijkheid is...

Op avontuur gaan is weg zijn van het vertrouwde en op zoek gaan naar iets nieuws. Je gaat op zoek naar een uitdaging. Avontuurlijkheid roept onmiddellijk het beeld op van extreme activiteiten zoals bungee-jumpen, deathrides, boomklimmen, vuurspuwen... Avontuurlijkheid beperkt zich niet enkel tot deze activiteiten. Het heeft te maken met uitdaging. Avontuur kan ook in iets kleins zitten, nieuwe dingen ontdekken en je eigen grenzen verleggen. Een jongen van 6 jaar die sneller dan gewoonlijk met zijn fietsje van een heuvel rijdt beleeft ook avontuur.

Avontuurlijkheid en intens spelen

VDS stimuleert avontuurlijkheid op het speelplein. Door kinderen op een avontuurlijke manier te laten spelen kunnen ze "intens" spelen en beleven ze een echt vakantiegevoel.

Men spreekt van intens spelen wanneer er betrokkenheid is. Een basisvoorwaarde om betrokken te geraken is vrijheid. Naast deze basisvoorwaarde zijn er drie versterkende eigenschappen: het spel moet dicht genoeg bij je persoonlijke interesses liggen om je aandacht te grijpen/vast te houden. Je moet je comfortabel genoeg voelen om los te laten. Er moet genoeg uitdaging zijn om in een spel op te gaan. Avontuur beleven hangt vooral samen met deze laatste component: uitdaging.

Het beleven van intens spelen en van avontuur is dus iets persoonlijks. Elk kind heeft andere interesses en zal bij andere dingen een gevoel van avontuur ervaren. Voor het ene kind is van een stoel springen avontuurlijk, een ander zal dit als alledaags ervaren en voor hem mag het al een tikkeltje meer zijn.

Maar hou ook rekening met...

Comfort

Om intens te kunnen spelen en avontuur te beleven, is het wel belangrijk dat kinderen zich voldoende comfortabel voelen, zowel fysisch als psychisch. Ook dit gevoel van comfort verschilt van kind tot kind. Laat elk kind zelf bepalen waar zijn grenzen liggen en het zich comfortabel bij voelt. Als ze niet willen meedoen, moeten ze niet.

Hiermee willen we niet zeggen dat avontuur en comfort niet samen kunnen gaan. Op zoek gaan naar dikke spinnen om de favoriete animator schrik aan te jagen kan heel avontuurlijk zijn. Zonder dat het fysisch of psychisch comfort in het gedrang komt.

Risico's

Avontuurlijkheid vraagt uiteraard om wat uitdaging en risico's. Het spelen verloopt niet altijd zonder blutsen en builen. Je kan niet altijd vermijden dat kinderen zonder broekscheuren, schrammen of pijnlijke knieën naar huis gaan. *No risk no fun.*

Risico is belangrijk en aantrekkelijk in het spel van kinderen: ze houden van de fysieke en emotionele sensaties die angst kunnen teweeg brengen. De trots die het overwinnen van angst met zich meebrengt. Het opdoen van nieuwe ervaringen en gevoelens van onafhankelijkheid en vrijheid.

Kinderen kunnen ook risico's inschatten. We spreken van drie vragen die ze zichzelf stellen:

1. Mag ik?
2. Wil ik?
3. Durf ik?

Als het antwoord drie keer positief is, dan is de conclusie 'ik doe het!'. Animatoren hebben enkel invloed op de eerste vraag. De rest is aan de durf en nood aan uitdaging van het kind zelf.

Er is een duidelijk verschil tussen een risico en een gevaar. Een risico is bewust omgaan met het gevaar. Dat kan je vooraf inschatten. Je kiest er zelf voor of je een risico neemt of niet.

Je kan bepaalde risico's en gevaren voorkomen en beperken, zonder dat je het speelplezier van de kinderen afneemt.

1. *Technische maatregelen:* Een uitloop maken aan de glijbaan, valbodems bij de speeltoestellen, doornstruiken verwijderen uit de bosjes...
2. *Informatiemaatregelen:* Bij de start van het bouwdoorp krijgen de kinderen elk een helm en handschoenen en licht je hen op bouwvakkerswijze in over de regels in het bouwdoorp, bij de deathride leg je de kinderen goed uit hoe ze het moeten doen.
3. *Begeleidingsmaatregelen:* Voorzie bij een aantal (risicovolle) activiteiten voldoende begeleiding van animatoren. Zo voelen de kinderen zich op hun gemak en kan er ingegrepen worden indien nodig. Voor zeer uitdagende activiteiten zoals deathride, klimmen, spelen met vuur zorg je er best voor dat er voldoende animatoren zijn met kennis en ervaring. Indien dit niet het geval is, schakel dan professionele begeleiding in.

Mogelijke oplossingen

De Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

De burgerrechtelijke aansprakelijkheid (BA) regelt de verhoudingen tussen burgers onderling. Het burgerlijk recht wil de burgers aanzetten tot "zorgvuldig handelen". Daarnaast heeft de burgerlijke

aansprakelijkheid een vergoedend karakter, omdat het de bedoeling heeft om de opgelopen schade te herstellen. Het burgerlijke aansprakelijkheidsrecht bepaalt dat degene die door zijn fout of nalatigheid aan een andere schade veroorzaakt, deze de schade moet vergoeden. Hij is hiervoor **aansprakelijk**, maar slechts als er een fout is, schade is en een oorzakelijk verband tussen deze elementen.

In principe ben je alleen aansprakelijk voor de schade die je door je eigen fout aan een ander hebt veroorzaakt. Ouders en animatoren zijn in principe aansprakelijk voor de schade die kinderen onder hun hoede veroorzaken aan anderen.

Het principe van de “goede huisvader”

Word je een fout verweten die schade heeft berokkend, zal de rechter jouw gedrag vergelijken met dat van een goed huisvader: zou een normaal voorzichtig mens in dezelfde omstandigheden hetzelfde hebben gehandeld? Zo ja, zal er geen sprake zijn van een fout. Zo niet kan je aansprakelijk gesteld worden voor de veroorzaakte schade.

De wet zegt dus niet dat alle risico's moeten worden verbannen. Risico's maken immers onlosmakelijk deel uit van speelmogelijkheden. Een goed speelaanbod biedt uitdagingen en nodigt uit tot creatief spel met een beetje risico. Je moet echter onaanvaardbare risico's vermijden.

Wat met verzekeringen?

Zorg ervoor dat je goed op de hoogte bent van de verzekeringen van jouw werking.

In het jeugdwerk kan je een onderscheid maken tussen wettelijk verplichte verzekeringen, aanbevolen verzekeringen (als je vereniging bijvoorbeeld grote financiële risico's loopt) en facultatieve verzekeringen (die handig zijn, maar niet nodig). Bovendien kunnen sommige persoonlijke verzekeringen ook een toepassing vinden binnen het vrijwilligerswerk.

Verplichte verzekering

Een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid (BA) is door de vrijwilligerswetgeving verplicht voor veel verenigingen die met vrijwilligers werken. Organisaties zijn aansprakelijk voor de schade die de vrijwilliger berokkent aan een derde bij het verrichten van het vrijwilligerswerk.

Voor deze verzekeringen werden minimale garantievoorwaarden uitgewerkt in een aantal Koninklijke - en Uitvoeringsbesluiten. Deze minima laten echter toe dat een verzekeraar niet alle aansprakelijkheidsgronden moet aanvaarden/verzekeren. M.a.w. hij kan bepaalde uitzonderingen vastleggen waarvoor de verzekering dan niet zou gelden. Je kan je best voor meer dan louter deze minimumvoorwaarden verzekeren!

Aanbevolen

Voor organisaties die met vrijwilligers werken, maar niet vallen onder de verzekeringverplichting is het ten zeerste aan te raden een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid af te sluiten. Hierdoor worden de vrijwilligers beter beschermd.

Een verzekering lichamelijke ongevallen dekt de kosten voor het herstel van lichamelijke schade na een ongeval. Een ongeval wordt in de wet gedefinieerd als een plotse toevallige gebeurtenis, door de werking van een uitwendige kracht, buiten de wil van het slachtoffer en waarbij een letsel wordt veroorzaakt dat door een geneesheer kan worden vastgesteld.

Het afsluiten van een verzekering

Uit je gesprekken met de makelaar of agent zal een 'voorstel van verzekering' voortvloeien. Dit is nog geen verzekeringscontract. Lees dit voorstel grondig na. Twijfel je aan de zin of het nut van clausules, aarzel niet vragen te stellen totdat alles duidelijk is, of dring aan om clausules aan te passen of zelfs te schrappen.

Op basis van dit voorstel en jullie aanpassingen zal een definitieve polis opgesteld worden. Ook deze moet je aandachtig bestuderen. Zijn alle gevraagde wijzigingen effectief aangebracht? Laat je eventueel bijstaan door iemand met verstand van zaken. Desnoods neem je het document mee naar huis om het daar in alle rust door iemand te kunnen laten nakijken. Zet nooit je handtekening als je iets niet begrijpt! Domme vragen bestaan niet - blijf vragen stellen tot alles duidelijk is!

Ga na of de overeengekomen dekking voldoende is. Is alles verzekerd? Vermijd onderverzekering (zodat alles naar waarde wordt vergoed) en oververzekering (zodat je geen te hoge premie betaalt tegenover de eigenlijke waarde die je verzekert). Waardeer een stereo-installatie van 500€ niet aan 250€; je zal er immers maar 250€ vergoeding voor ontvangen. Waardeer ze ook niet aan 1000€, want die som zal je er nooit voor krijgen!

Een speelpleinwerking is meestal verzekerd voor een bepaald aantal kinderen, gebaseerd op gemiddeldes van een aantal jaren. Kijk af en toe na of dit nog overeenstemt met de realiteit. Als je de laatste jaren een forse stijging of daling van deelnemersaantallen hebt gekend, is een aanpassing van de polis misschien wel aan de orde.

Meer weten?

- Zie ook infofiche - zakelijke aspecten op het speelplein
- Er wordt tegen de zomer van 2016 een nieuw dossier voor de 'handleiding speelaanbod organiseren' ontwikkeld rond avontuurlijkheid.